

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ВТОР ОДДЕЛ

СЛУЧАЈОТ НА Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

(Апликација бр. 44033/17)

ПРЕСУДА

Член 3 • Нечовечко или понижувачко постапување • Неуспех на тужената држава да достави доволно докази кои убедливо докажуваат дека полициските власти им обезбедиле на приведените сексуални работнички храна, вода и пристап до тоалет • повреда во врска со жалбениот навод за наводен несоодветен медицински третман
Член 8 • Приватен живот • Неуспех на домашните судови да го заштитат правото на притворените сексуални работнички на почитување на нивниот приватен живот од повреда на тоа право со објавување на нивните фотографии, направени додека биле задржани во полициска станица, на интернет-страницата на Министерството за внатрешни работи • Апелациониот суд го одбил жалбениот навод на апликантките без доволно образложение • Нема докази *prima facie* за каква било одговорност од страна на полициските власти за фотографирањето и објавувањето на нивните фотографии во одредени медиуми

СТРАЗБУР

18 јули 2023 г.

Оваа пресуда ќе стане правосилна во околностите утврдени во членот 44 § 2 од Конвенцијата. Може да биде предмет на редакциски измени.

Во случајот Д.Х. и други против Северна Македонија,

Европскиот суд на човекови права (втор оддел), заседавајќи во совет, составен од:

Arnfinn Bårdsen, *Претседател,*

Jovan Plevski,

Egidijus Kūris,

Pauliine Koskelo,

Lorraine Schembri Orland,

Frédéric Krenç,

Diana Sârcu, *судии,*

и Hasan Bakırcı, *Секретар,*

Имајќи ги предвид:

апликацијата (бр. 44033/17) против Република Северна Македонија поднесена до Судот на 17 јуни 2017 година во согласност со членот 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основните слободи („Конвенцијата“) од страна на г-а Д.Х. („првата апликантка“) г-а С.А. („втората апликантка“), г-а И.Ј. („третата апликантка“) и г-а К.Н. („четвртата апликантка“; заедно „апликантките“), сите Македонки /граѓанки на Република Северна Македонија;

одлуката да се извести Владата на Северна Македонија („Владата“) за жалбените наводи во врска со членовите 3, 6 и 8 од Конвенцијата и да се прогласи остатокот од апликацијата за недопуштена;

одлуката да не се откриваат имињата на апликантките;

опсервациите на странките;

Разгледувајќи го предметот на нејавна седница на 27 јуни 2023 година,

Ја донесе следната пресуда, која беше усвоена на истиот датум:

ВОВЕД

1. Случајот се однесува на наводното малтретирање на апликантките, сите сексуални работнички, додека биле задржани во полициска станица, а особено на условите во текот на нивното задржување, фотографирањето и објавувањето фотографии од нив, како и недостатокот на образложение во пресудите на домашните судови. Апликантките се жалеа на повреда на нивните права што произлегуваат од членовите 3, 6 § 1 и 8 од Конвенцијата.

ФАКТИ

I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

2. Апликантките се родени меѓу 1955 и 1986 година и живеат во Скопје. Пред Судот беа застапувани г-а Н. Бошкова, адвокат кој работи во Скопје.

3. Владата беше застапувана од нејзиниот Агент, г-а Д. Цонова.

4. Фактите за случајот, изнесени од странките, може да се сумираат на следниот начин.

5. Вечерта на 20 ноември 2008 година, околу 19 часот, апликантките биле лишени од слобода од полицијата како дел од група од триесет и две лица и одведени во полициска станица.

6. На 21 ноември 2008 година, истражен судија издал наредба, согласно членот 205 од Кривичниот законик (види параграф 22 подолу), согласно која апликантките биле однесени во Државната универзитетска клиника во Скопје („клиниката“) за да им се земе крв за откривање сексуално преносливи болести. На втората апликантка ѝ бил дијагностициран хепатитис Ц.

7. Според полицискиот регистар, на 21 ноември 2008 година, првата и втората апликантка биле пуштени околу 13.30 часот, а третата и четвртата апликантка околу 14.30 часот.

A. Постапка за испитување на законитоста на лишувањето од слобода на апликантките

8. Апликантките поднеле посебни барања за испитување на законитоста на лишувањето од слобода. Тие тврделе дека биле неоправдано лишени од слобода; дека не биле информирани за причините за нивното лишување; дека не им бил даден записник за одземените предмети; дека не им биле обезбедени храна, вода и користење тоалет; дека не им била укажана медицинска нега и дека земањето крв им било извршено без судски налог. Набргу потоа, четвртата апликантка го повлекла своето барање. Во постапката пред истражниот судија, првата апликантка, меѓу другото, изјавила:

“...

Не побарав лекарска помош. Не ни дадоа храна, ниту ни дозволија да го користиме тоалетот. Една од девојките уринираше на себе.

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

...

Никој не ме извести за наредбата дека треба да ми направат лекарски преглед.

...

По нашето пристигнување на клиниката, видов дваесет до триесет фотографии.

...

Еден службеник ми кажа дека имало наредба за лекарски преглед. Доброволно ја кренав раката за да ми земат крв.

...

Во полициската станица останавме до 15 часот.

...”

9. Втората апликантка, меѓу другото, изјавила:

“...

Кога се вративме во полициската станица, побарав лекар, со оглед на тоа дека сум зависник од дрога. По неговото пристигнување, го одбив неговиот третман - бев нервозна. Еден службеник рече дека сме наркоманки, смрдливи курви кои се шегувале со нив. Полицијата не ни даде ништо, ниту вода, ниту храна. На Државната универзитетска клиника имаше многу фотографии. Полицијата ги избрка, но нè фотографираа. Следното утро нè однесоа на Државната клиника без да ни кажат зошто.

...

Еден лекар рече дека лицата кои сакаат да дадат крв за анализа, можат да го направат тоа. Доброволно дадов крв за анализа. Подоцна нè вратија во полициска станица, ни ги вратија личните предмети и нè пуштија дома. Отидов дома околу 12 часот напладне.

...”

10. Третата апликантка, меѓу другото, изјавила:

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

„Во полициска станица не побарав лекар. Побарав лекови, велејќи им дека земам лекови, но никој не ми ги обезбеди.

...

Никој не нè извести дека истражен судија издал наредба за земање крв.

...

Лекарите ни кажаа зошто е потребно да се земат примероци од крв. Им кажав за мојата здравствена состојба и ми дадоа лекови за висок крвен притисок.

...

Откако се вративме од клиниката во полициската станица, нè задржаа во притвор и не ни даваа ниту леб, ниту вода и не ни дозволија да го користиме тоалетот.

...

Во полициската станица бев два дена, почнувајќи од 19 часот до 17 часот следниот ден.

...”

11. Во истата постапка, г. Д.Н. (полициски инспектор) изјавил дека само едно лице кое било лишено од слобода во полиција побарало медицинска помош во 04.20 часот и дека од страна на полициските службеници била повикана брза помош. Тој дополнително изјавил дека на сите лица лишени од слобода им било дозволено да ги користат тоалетите и им биле обезбедени храна и пијакол. Г. Ж.Б. (правен застапник на едно од лицата лишени од слобода) изјавил дека полициските службеници постапиле професионално и дека тој ја напуштил полициската станица околу 1 часот по полноќ.

12. На 2 февруари 2009 година, барањата на првата, втората и третата апликантка биле мериторно одбиени од страна на истражен судија од Основниот кривичен суд Скопје, кој утврдил дека за време на нивното задржување во полициската станица, ниту едно од нивните права не било повредено. При донесувањето на горенаведениот заклучок, истражниот судија го зел предвид фактот дека полициските службеници носеле униформи и биле перципирани од апликантките како службеници за спроведување на законот; изјавата дадена од г.

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

Ж.Б (види претходен параграф); дека им бил даден записник за претресот и одземањето на предмети; дека биле информирани за нивното право на адвокат; дека биле информирани за наредбата за лекарски преглед и дека сите снимки направени во полициската станица биле со заштита на нивниот идентитет и за внатрешни цели на Министерството за внатрешни работи („Министерството“). Тој заклучил дека лишувањето од слобода на апликантките било законско. Таа одлука потоа ја потврдил тричлениот совет на истиот суд.

Б. Одлука на Агенцијата за заштита на личните податоци

13. На 8 јуни 2009 година, Агенцијата за заштита на личните податоци („Агенцијата“) го прифатила барањето за заштита на личните податоци во однос на тринаесет лица, вклучувајќи ја и првата апликантка. Агенцијата навела дека четири медиуми објавиле фотографии и видео снимки од првата апликантка и уште две лица, со што го повредиле нивното право на заштита на нивните лични податоци. Таа, исто така, заклучила дека не било утврдено дека информациите во медиумите биле откриени од полициските власти и дека немало докази дека Министерството ги објавило личните податоци на својата интернет-страница. Агенцијата ги одбила барањата во однос на другите апликантки, бидејќи не биле препознатливи на фотографиите објавени од медиумите. Одлуката станала конечна на 18 април 2015 година.

В. Постапки пред домашните судови

14. На 17 јуни 2009 година, четиринаесет лица, вклучувајќи ги и апликантките, поднеле граѓанска тужба против Министерството, барајќи компензација затоа тоа што биле малтретирани од полицијата и дека им било повредено правото на приватност. Тие ги опишале нивните наводи како што се наведени во параграфите 8-10, потпирајќи се, меѓу другото, на членовите 3, 5 и 8 од Конвенцијата. Тие тврделе дека додека биле задржани во полициската станица, биле направени фотографии од нив и објавени на интернет-страницата на Министерството; фотографиите потоа биле репродуцирани во националните медиуми без да им бидат сокриени лицата. Во однос на нивниот лекарски преглед, тие изјавиле дека полицијата ги принудила на тој преглед. Тие, исто така, тврделе дека медиумите биле известени за нивниот преглед и како последица на тоа биле фотографирани на

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

влезот на клиниката. Фотографии и вести за земањето на крв се појавиле во написите на весниците со наслови како „Курвите со пендрек на преглед“.

15. На 5 и 11 мај и 27 јуни 2011 година, Основниот граѓански суд Скопје („првостепениот суд“) одржал јавни рочишта, на кои третата и четвртата апликантка изјавиле дека на 21 ноември 2008 година биле ослободени од полициската станица во 14 часот или 15 часот и во 16.30 часот, соодветно. Апликантките повториле дека додека биле лишени од слобода не им биле обезбедени храна, вода и пристап до тоалетите. Втората, третата и четвртата апликантка, кои наводно страдале од срцеви проблеми и симптоми на откажување од зависност од дрога, изјавиле дека не им била укажана никаква медицинска помош. Втората апликантка изјавила дека одбила да биде прегледана од лекар. Третата апликантка изјавила дека „една жена уринирала на себе“. Таа потврдила дека на полициските службеници им кажала дека зема одредени лекови. Четвртата апликантка изјавила дека повраќала за време на нејзиното задржување во полициската станица и не била информирана за целта на земање крв за анализа.

16. Две други лица, г-а А.Д. и г-а Е.Д., кои исто така биле лишени од слобода вечерта на 20 ноември 2008 година, изјавиле дека некои жени добиле симптоми на апстиненцијална криза и уринирале на себе бидејќи не им било дозволено да ги користат тоалетите и не им била дадена вода.

17. По враќање на предметот на повторно одлучување, на 28 мај 2015 година, првостепениот суд ги прифатил барањата на апликантките и им досудил, на секоја посебно, надомест од 90.000 до 130.000 денари (еквивалент на приближно 1.500 и 2.150 евра). Судот, повикувајќи се на членот 8 од Конвенцијата, утврдил дека полицијата не ја исполнила својата должност да ја заштити приватноста на апликантките со тоа што не го обезбедила местото и не ги отстранила новинарите на денот кога биле однесени во клиниката. Понатаму, тој утврдил дека дошло до повреда на приватниот живот на апликантките, заштитен со членот 8, поради фотографиите на апликантките направени во полициската станица, а потоа објавени на интернет-страницата на Министерството. Ова, пак, привлекло непотребно внимание за лишувањето од слобода на апликантките во време кога сè уште не било одлучено за нивната вина и ги анимирало медиумите за времето и местото на земање крв следниот ден. Судот, понатаму, се повика на членот 3 од Конвенцијата, утврдувајќи дека дваесет часа на апликантките не им била обезбедена храна, вода и пристап до

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

тоалетите додека биле лишени од слобода и дека следниот ден биле принудени да направат испитувања на крвта. До горенаведените заклучоци судот дошол потпирајќи се на изјавите на апликантките, изјавите на полициските службеници кои биле на должност на соодветниот ден, извадоци од медиумите и други докази.

18. Првостепениот суд, исто така, се повикал на вештачење од 30 мај 2015 година во кое д-р Л.И., психијатар, разговарал со апликантките и, меѓу другото, заклучил дека додека биле лишени од слобода, тие страдале од глад и жед и не биле во можност да ги задоволат своите физиолошки потреби и да одржуваат лична хигиена. Втората апликантка изјавила дека „никој не повикал лекар“ додека таа страдала од симптоми на апстиненцијална криза. Д-р Л.И., потпирајќи се на достапната медицинска документација, изјавил дека третата апликантка, која имала делумна парализа и страдала од висок крвен притисок, била во добра општа здравствена состојба. Четвртата апликантка претрпела физичко и психичко страдање, бидејќи нејзината зависност од психотропни супстанции била оставена нетретирана.

19. На 28 ноември 2016 година, по жалба поднесена од Министерството и апликантките, Апелациониот суд Скопје („Апелациониот суд“), по одржување јавна расправа, ја преиначил пресудата и го одбил тужбеното барање на апликантките. Повикувајќи се, меѓу другото, на извештајот на Агенцијата за заштита на личните податоци и на извештајот од Одделот за контрола и професионални стандарди на Министерството, ниту еден од нив не бил доставен до апликантките, судот заклучил дека со постапките на тужените не било направено прекршување на правата на апликантките (повикувајќи се на одлуките од 2 февруари 2009 година; види параграф 12 погоре). Ова било потврдено и во изјавата г. Ж.Б, правен застапник на едно од лицата лишени од слобода. Апелациониот суд, особено, утврдил дека времетраењето на нивниот притвор било законско; немало никакви недостатоци во претресот и одземањето на предмети; дека изјавите на апликантките биле контрадикторни и не биле засновани на никакви докази; и дека апликантките дозволиле да им се земе крв за анализа. На крај, судот оценил дека полициските власти немале никаква одговорност во врска со изложувањето на апликантките на медиумите за време на нивната посета на клиниката, бидејќи тие биле фотографирани од новинарите. Пресудата му била доставена на застапникот на апликантките на 20 декември 2016 година.

20. Последователно, апликантките поднеле барање за ревизија до Врховниот суд, кое судот со пресуда од 15 јануари 2019 година го

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

отфрлил, бидејќи вредноста на секое поединечно барање не го достигнувало бараниот законски праг (критериум *ratione valoris*).

Г. Други релевантни информации

21. На 17 ноември 2010 година, втората апликантка била осудена за пренесување заразни болести и ѝ била изречена условна затворска казна. Против другите апликантки не е покренато обвинение.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАШНО ЗАКОНОДАВСТВО

Кривично законодавство

22. Согласно членот 205 од Кривичниот законик, лице кое има заразна болест одговара во случај на пренесување на болеста преку сексуален однос.

23. Членот 144 (1) и (2) од Законот за кривична постапка („Законот“) предвидува дека Министерството треба да ги преземе неопходните мерки за да обезбеди откривање на сторителот на кривичното дело.

24. Членот 273 од Законот предвидува дека може да се нареди земање крв за анализа или слични физички интервенции за да се утврдат факти кои се релевантни за кривично дело, под услов прегледот да не е на штета на здравјето на лицето.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕНОТ 3 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

25. Апликантите се жалеа дека биле изложени на нечовечно и понижувачко постапување за време на нивното задржување во полициската страница без пристап до вода, храна и тоалет. Освен тоа, не им била укажана медицинска грижа и покрај нивните сериозни здравствени состојби. Тие се повикаа на членот 3 од Конвенцијата, кој гласи:

„Никој не смее да биде подложен на мачење, нечовечно или понижувачко постапување или казнување.“

A. Допуштеност

1. Поднесоци на странките

26. Владата тврдеше дека жалбениот навод бил поднесен повеќе од шест месеци од одбивањето на барањата на апликантите за

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

испитување на законитоста на нивното задржување во полициска станица (види параграф 12 погоре). Што се однесува до четвртата апликантка, Владата тврдеше дека не ги исцрпила домашните правни лекови, имајќи предвид дека таа го повлекла своето барање (види параграф 8 погоре). Последователната граѓанска постапка за надомест на штета не била ефективен правен лек. Во секој случај, апликантките не покренале постапка за кривично гонење против полициските службеници.

27. Апликантките ги оспорија аргументите на Владата. Тие, особено, изјавиле дека ги исцрипиле сите расположливи правни лекови и дека тужената држава била обврзана да покрене кривична постапка по сопствена иницијатива во однос на нивните наводи.

2. Оценка на Судот

28. Општите принципи за исцрпување на домашните правни лекови се утврдени во *Vučković and Others v. Serbia* ((прелиминарни приговори) [GC], бр. 17153/11 и 29 други, §§ 69-77, 25 март 2014 г.) и *Alekseyev and Others v. Russia* (бр. 14988/09 и 50 други, § 12, 27 ноември 2018 г.). Дополнително, единствените правни лекови кои членот 35 § 1 од Конвенцијата бара да се користат се оние кои се однесуваат на наводните прекршувања и кои, во исто време, се достапни и доволни (види *Aquilina v. Malta* [GC], бр. 25642/94, § 39, ЕСЧП 1999-III). Така, временскиот рок почнува да тече само од конечната одлука што значи исцрпување на правните лекови кои се соодветни и ефективни за да се обезбеди надомест во однос на предметот за кој се жали (види *Hambardzumyan v. Armenia*, бр. 43478/11, § 41, 5 декември 2019 г.).

29. Судот на почетокот забележува дека апликантките ги покренале проблемите со недостиг на пристап до храна, вода, тоалет и медицинска грижа во постапката за испитување на законитоста пред истражниот судија, а подоцна и во нивната граѓанска постапка за надомест на штета пред првостепениот суд (види параграфи 8 и 14 погоре). Правниот лек што апликантките го искористиле во претходно наведената постапка можел да доведе до одлука дека нивното задржување во полициската станица во текот на ноќта од 20 до 21 ноември 2008 година било незаконско (спореди, во контекст на членот 5, *Lazoroski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, бр. 4922/04, § 38, 8 октомври 2009 г.). Меѓутоа, тој забележува дека таа постапка не обезбедила ефикасен правен лек за жалбените наводи на апликантките, во однос на членот 3 од Конвенцијата. Особено, истражниот судија во конкретниот случај не ги испитал прашањата поврзани со суштината на жалбените наводи на апликантките од Конвенцијата, дека тие претрпеле нечовечки или понижувачки третман (види параграф 12 погоре); а уште помалку имал можност да даде соодветен надомест во врска со тие жалбени наводи.

30. Судот забележува дека граѓанската тужба што апликантките ја покренале, тврдејќи, меѓу другото, дека имало повреда на членот 3 од Конвенцијата (види параграф 14 погоре), била испитувана двапати по враќањето на повторно одлучување, прво, од страна на основниот суд, кој ги оценил доказите, ги прифатил и пресудил во нивна корист за основаноста (види параграф 17 погоре), а потоа и од Апелациониот суд кој ја испитал во суштина и ја одбил (види параграф 19 погоре). Апелациониот суд направи формално реферирал на одлуките во постапката за испитување на законитоста, но во сегашниот контекст тоа не било одлучувачко (види параграф 19 погоре). Затоа, не може да има сомнеж дека сите апликантки ги навеле своите аргументи пред надлежните судски органи во тужената држава потпирајќи се на членот 3 од Конвенцијата. Освен тоа, ниту еден од аргументите изнесени од Владата не укажува на тоа дека кривичната пријава против полициските службеници би додала нешто на можностите што ги нуди граѓанската постапка за отштета што ја повеле апликантките. Во конкретниот случај не бил поднесен жалбен навод за незаконска употреба на сила од страна на полициските службеници. Според тоа, Судот не смета дека кривична постапка против нив би била соодветен лек за жалбите на апликантките (види *Jeronovičs v. Latvia* [GC], бр. 44898/10, § 76, 5 јули 2016 г., и *Lopes de Sousa Fernandes v. Portugal* [GC] бр. 56080/13, § 135, 19 декември 2017 г.). Во светло на горенаведеното, Судот утврди дека во конкретните околности на случајот, треба да се смета дека апликантките ги исцрпиле домашните правни лекови за целите на членот 35 став 1 од Конвенцијата; тврдењето на Владата за недопуштеност врз основа на неисцрпување на домашните правни лекови мора да се одбие. Според тоа, почетната точка на рокот од шест месеци треба да се утврди на датумот на кој на апликантките им била доставена одлуката на Апелациониот суд од 28 ноември 2016 година (види параграф 19 погоре). Затоа, Судот го одбива и приговорот на Владата за непочитување на рокот од шест месеци.

31. Со оглед на горенаведеното, Судот ги одбива приговорите на Владата во однос на допуштеноста на жалбениот навод согласно членот 3 од Конвенцијата. Судот забележува дека овој жалбен навод не е ниту очигледно неоснован, ниту недопуштен по која било друга основа наведена во членот 35 од Конвенцијата. Затоа, мора да се прогласи за допуштен.

Б. Основаност

1. Поднесоци на странките

32. Апликантките изјавиле дека полициската евиденција (види параграф 7 погоре) не ја одразува реалната ситуација и тврдеа дека долго време биле задржани во полициска станица. Тие повториле дека

немало пристап до вода и храна и дека не им било дозволено да го користат тоалетот во полициската станица. Втората и четвртата апликантка изјавиле дека, иако ги информирале полициските власти дека им е потребна метадонска терапија, полициските власти не ги презеле потребните чекори за апликантките да бидат прегледани од лекар. Третата апликантка тврдела дека таа страдала од висок крвен притисок и дека државните органи не ѝ обезбедиле соодветен третман.

33. Владата тврдеше дека, спротивно на ситуацијата во *Soare and Others v. Romania* (бр. 24329/02, 22 февруари 2011 г.), апликантките биле осомничени, а не сведоци во случајот, а полициските службеници ги информирале за нивниот статус веднаш откако пристигнале во полициската станица. Според документите издадени од домашните власти, вклучувајќи и документи потпишани од самите апликантки, апликантките биле задржани во полициска станица одредено време што било разумно, во согласност со домашните закони. Владата тврдеше дека истрагата во однос на апликантките била сложена и била дел од низа постапки во кои биле вклучени триесет и две други лица и биле потребни голем број процедурални чекори кои биле спроведени во краток временски период. Апликантките имале пристап до тоалет и не биле спречени да се движат наоколу, факт што може да се утврди од изјавите дадени од г. Д.Н. и г. Ж.Б. (види параграф 11 погоре). Апликантките не ги информирале полициските службеници за нивните болести или за фактот дека им е потребен медицински третман. Втората апликантка, која ги известила полициските службеници за нејзината болест, одбила лекарски преглед кога дошол лекарот. Апликантките не доставиле никакви медицински документи што ги потврдуваат нивните наводи.

2. Оценка на Судот

(а) Општи принципи

34. Релевантните општи принципи во поглед на забраната за нечовечко или понижувачко постапување се утврдени во *Bouyid v. Belgium* ([GC], бр. 23380/09, §§ 81-90, ЕСЧП 2015) и *Feilazoo v. Malta* (бр. 6865/19, § 80, 11 март 2021 г.) и во однос на условите за притвор во контекст на членот 3 во *Muršić v. Croatia* ([GC], бр. 7334/13, § 99, 20 октомври 2016 г. и случаите цитирани таму). Судот повторува дека, како што е очигледно од неговата воспоставена судска пракса, во случаи на наводни повреди на членот 3 од Конвенцијата, тој мора, при оценката на доказите, да примени особено темелна проверка. Онаму каде што се воделе домашни постапки, задачата на Судот не е да ја замени сопствената оценка на фактите со онаа на домашните судови и, како општо правило, овие судови треба да ги оценат доказите изведени пред нив. Иако во случаите што го вклучуваат членот 3 Судот е подготвен да биде покритички настроен кон заклучоците на домашните судови (види *El Masri v. the former Yugoslav Republic of*

Macedonia [GC], бр. 39630/09, § 155, ЕСЧП 2012), во нормални околности тој бара убедливи елементи да го наведат да отстапи од наодите на фактите до кои дошле тие судови (види *Cestaro v. Italy*, бр. 6884/11, § 164, 7 април 2015 г.).

35. Судот, понатаму, повторува дека неоснованото тврдење дека медицинската грижа била непостоечка, одложена или на друг начин незадоволителна, обично е недоволно за да се покрене прашање согласно членот 3 од Конвенцијата. Веродостоен жалбен навод, обично, треба да вклучува, меѓу другото, доволно упатување на здравствената состојба за која станува збор; медицински третман кој бил побаран, обезбеден или одбиен; и некои докази - како што се вештачења - кои можат да откријат сериозни пропусти во медицинската грижа на апликантот (види, на пример, *Valeriy Samoylov v. Russia*, бр. 57541/09, § 80, 24 јануари 2012 г., и *Yevgeniy Bogdanov v. Russia*, бр. 22405/04, § 93, 26 февруари 2015 г.).

(б) Примена на горенаведените принципи во конкретниот случај

(i) Временска рамка и наводен недостаток на пристап до храна, вода и тоалет во полициската станица

36. Во конкретниот случај, Судот забележува дека фактичките околности на случајот се оспорени од страна на странките (види параграфи 32 и 33 погоре). Апликантките тврдеа дека записниците потпишани од нив додека биле задржани во полициска станица биле неточни во однос на времетраењето на нивното задржување и фактичките настани што се случиле на 20 и 21 ноември 2008 година (види параграф 32 погоре). Судот забележува дека Основниот кривичен суд Скопје во својата одлука од 2 февруари 2009 година (види параграф 12 погоре), на која се повикува пресудата на Апелациониот суд во граѓанската постапка (види параграф 19 погоре), не утврдил неправилности во однос на времетраењето на задржувањето на првата, втората и третата апликантка во полициската станица. Тие заклучоци на домашните судови биле поткрепени со докази добиени во текот на постапката пред истражниот судија и првостепениот суд, како што се сведочењата на апликантките (види параграфи 8-10 и 15 погоре) и полициската евиденција (види параграфи 5 и 7 погоре). Првата и втората апликантка, во изјавите пред истражниот судија, потврдиле дека биле пуштени во 15 часот и 12 часот напладне, соодветно (види параграфи 8 и 9 погоре), додека во полициската евиденција поднесена од Владата е забележано дека тие биле пуштени во 13.30 часот – види параграф 7 погоре). Што се однесува до третата апликантка, таа пред истражниот судија тврдела дека била пуштена во 17 часот (види параграф 10 погоре), а во полициската евиденција е наведено 14.30 часот како време на нејзиното ослободување (види параграф 7 погоре). Меѓутоа, во

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

сведочењето пред првостепениот суд, таа изјавила дека нејзиното ослободување било во 14 часот или 15 часот (види параграф 15 погоре). Што се однесува на четвртата апликантка, спротивно на полициската евиденција поднесена од Владата, според која таа била пуштена од полициската станица на 21 ноември 2008 година во 14.30 часот (види параграф 7 погоре), апликантката на 11 мај 2011 година пред првостепениот суд тврдела дека од полициската станица била ослободена во 16.30 часот (види параграф 15 погоре). Судот не е убеден во овој аргумент. Тој смета дека фактот што поминале речиси две и пол години од ослободувањето на четвртата апликантка го спречува да извлече заклучоци од нејзината изјава од 11 мај 2011 година пред првостепениот суд. Исто така, забележува дека таа го повлекла своето барање од 5 декември 2008 година за испитување на законитоста на нејзиното лишување од слобода (види параграф 8 погоре). Според тоа, Судот смета дека апликантките не дале доволно и убедливо објаснување за временската рамка на настаните за кои станува збор. Во такви околности, тој смета дека е разумно да се верува дека апликантките биле задржани во полициската станица околу дваесет часа, почнувајќи од 19 часот на 20 ноември 2008 година (види параграф 5 погоре).

37. Што се однесува до наводите на апликантките дека не им биле обезбедени вода, храна и пристап до тоалет, Судот забележува дека пресудата на Апелациониот суд, спротивно на заклучоците на првостепениот суд (види параграфи 17 и 19 погоре), само наведува дека нивните изјави биле контрадикторни, но не дава објаснување за тоа кои биле тие противречности во однос на суштината на жалбениот навод на апликантките. Се чини дека Апелациониот суд во голема мера се потпира на заклучоците донесени во постапката пред истражниот судија кој не ги испитал поплаките на апликантките во врска со недостигот на пристап до храна, вода и тоалет (види параграф 12 погоре). Во овој контекст, Судот забележува дека описот на апликантките во однос на околностите во врска со наводно нечовечко и понижувачко потапување кон нив со тоа што не им биле обезбедени вода, храна и пристап до тоалет бил многу детален, специфичен и конзистентен во постапката и пред истражниот судија и пред граѓанските судови (види параграфи 8-10 и 15 погоре). Судот понатаму забележува дека сите тие потврдиле дека не им бил овозможен пристап до храна, вода и тоалет. Првата и третата апликантка изјавиле дека „една жена уринирала на себе“. Тие изјавиле дека полицајците ги нарекле „курви“ и дека настанот им всадил чувство на инфериорност и понижување. Сето ова било потврдено од двајца други директни учесници, кои биле присутни на местото на настанот како притворени заедно со апликантките (види параграф 16 погоре). Судот ги забележува изјавите на г. Д.Н. и г. Ж. Б., наведени од Апелациониот суд (види параграф 19 погоре), а подоцна и од Владата пред Судот (види параграф 33 погоре), но смета дека тие се недоволни за да ги

надминат фактите опишани од апликантките. Во врска со ова, забележливо е дека г. Ж.Б. ја напуштил полициската станица околу 1 часот по полноќ, тоа е само неколку часа откако апликантките биле задржани во полициската станица, и тој не можел да биде сведок на настаните што следеле - факт што Апелациониот суд не го зел предвид (види параграф 19 погоре). Дополнително, постојат и други аспекти на случајот кои дополнително го зајакнуваат кредибилитетот на описот на настаните од страна на апликантките. Во врска со ова, требало да се претпостави дека апликантките, кои припаѓаат на ранлива група призната во различни меѓународни инструменти (види *S.M. v. Croatia* [GC], бр. 60561/14, §§ 107-209, 25 јуни 2020 г.), не би биле во можност да соберат докази за горенаведените настани додека биле во полициската станица под целосна контрола на полициските службеници без присуство на други лица. Во светло на горенаведените околности, Судот, исто така, го зема предвид вештачењето издадено во 2015 година во врска со здравствената состојба на апликантките, кое, земено заедно со горенаведените околности, сведочи за фактот дека апликантките страдале од глад и жед и не биле во можност да ги задоволат своите физиолошки потреби или да одржуваат лична хигиена (види параграф 18 погоре). Според тоа, имајќи предвид дека наводните настани во прашање целосно се случиле во рамките на исклучително знаење и контрола на властите и дека товарот на докажување бил на Владата да обезбеди задоволително и убедливо објаснување, Судот забележува дека Владата не приложила доволно докази кои убедливо докажуваат дека полициските власти ги земале предвид основните потреби на апликантките, како на пример обезбедување храна, вода и пристап до тоалет (види, *mutatis mutandis*, *Bouyid*, наведен погоре, §§ 83-84, и *Iustin Robertino Micu v. Romania*, бр. 41040/11, § 71, 13 јануари 2015 г.).

38. Горенаведеното е доволно за Судот да заклучи дека во овој поглед има повреда на членот 3 од Конвенцијата.

(ii) Недостаток од соодветен медицински третман во полициската станица

39. Судот забележува дека втората, третата и четвртата апликантка, исто така, се жалеле дека полициските власти не им пружиле соодветна медицинска грижа.

40. Што се однесува до втората апликантка, од нејзините изјави пред истражниот судија и првостепениот суд произлегува дека таа одбила медицинска помош (види параграфи 9 и 15 погоре). Според тоа, Судот ги смета за неверодостојни нејзините наводи дека не ѝ била укажана медицинска помош додека била задржана во полициската станица.

41. Што се однесува до третата апликантка, неспорно е дека таа имала делумна парализа и страдала од висок крвен притисок пред да биде лишена од слобода (види параграф 18 погоре). Понатаму, се чини

дека таа не добила никаков вид на лекови додека била во полициската станица, иако побарала одредени видови лекови без, во тоа време, да ги извести полициските службеници за нејзината прецизна здравствена состојба (види параграфи 10 и 15 погоре). Утрото на 21 ноември 2008 година, за време на земањето крв во клиниката, ѝ биле дадени соодветни лекови за третирање висок крвен притисок (види параграф 10 погоре). Според тоа, Судот е подготвен да прифати дека неможност на апликантката да ги земе лековите за време на притворот можело да ѝ предизвика одредена вознемиреност. Меѓутоа, тој забележува дека основната причина за нејзината потенцијална анксиозност траела многу кратко (таа примила лекови утрото на 21 ноември 2008 година) и дека, според достапните докази, нема ништо што укажува дека непримањето терапија за нејзиниот крвен притисок во текот на толку краток период имало какви било негативни медицински последици по нејзиното здравје (види параграф 18 погоре). Оценувајќи ги релевантните факти како целина, Судот смета дека ниту здравствената состојба на третата апликантка, ниту потенцијалната вознемиреност предизвикана од краткиот недостиг на лекови, во конкретните околности на случајот, сами по себе не постигнале доволно ниво на сериозност (види, *mutatis mutandis*, *Viorel Burzo v. Romania*, бр. 75109/01 и 12639/02, §86, 30 јуни 2009 г.).

42. Што се однесува до четвртата апликантка, доказите укажуваат на тоа дека таа била зависничка од хероин и дека, додека била во полициската станица, повраќала (види параграф 15 погоре). Оваа ситуација може до одреден степен да ги влоши нејзините чувства на вознемиреност, болка и страв од болка (види параграф 18 погоре). Сепак, ништо во списите на предметот не укажува на тоа дека сериозноста на нејзината состојба барала итна медицинска помош. Судот, понатаму, забележува дека на 21 ноември 2008 година, лекар ја посетил полициската станица околу 4 часот наутро (види параграф 11 погоре), но ниту евиденцијата, ниту другата документација не укажуваат на тоа дека четвртата апликантка побарала тој или кој било друг лекар да ја прегледа. Исто така, можела да побара медицинска помош утрото на 21 ноември 2008 година, како што направила третата апликантка (види го претходниот параграф). Врз основа на доказите изнесени пред него и оценувајќи ги релевантните факти како целина, Судот не утврди дека четвртата апликантка била подложена на нечовечки или понижувачки третман опфатен со членот 3 од Конвенцијата (види, спротивно од тоа, *McGlinchey and Others v. the United Kingdom*, бр. 50390/99, §§ 57-58, ЕСЧП 2003-V).

43. Според тоа, во тој поглед, нема повреда на членот 3 од Конвенцијата.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕНОТ 8 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

44. Апликантките се жалеа дека нивното право на почитување на нивниот приватен живот било повредено со тоа што им била земена крв и им биле направени фотографии додека биле задржани во полициската станица, а фотографиите потоа биле објавени на интернет-страницата на Министерството и во одредени медиуми, спротивно на членот 8 од Конвенцијата, кој гласи:

“1. Секој човек има право на почитување на неговиот приватен и семеен живот, домот и преписката.

2. Јавната власт не смее да се меша во остварувањето на ова право, освен ако тоа мешање е предвидено со закон и ако претставува мерка која е во интерес на државната и јавната безбедност, економската благосостојба на земјата, заштитата на поредокот и спречувањето на кривични дела, заштитата на здравјето и моралот, или заштитата на правата и слободите на другите, во едно демократско општество.“

А. Допуштеност

1. Поднесоци на странките

45. Владата се согласи дека земањето крв претставувало мешање во правото на апликантите на почитување на нивниот приватен живот. Сепак, според нејзиното мислење, тоа мешање било во согласност со законот (види параграф 22 погоре), кој бил доволно прецизен и предвидлив, и имал легитимна цел, имено заштита на јавното здравје и откривање и спречување ширење на заразни болести. Понатаму, тој бил пропорционален на целта која требало да се постигне. Во врска со тоа, таа остана на ставот дека земањето на крвта било направено под надзор на медицинскиот персонал и дека апликантките дале согласност, како што може да се види од нивните изјави пред истражниот судија (види параграфи 8-10 погоре).

46. Што се однесува до објавувањето на нивните фотографии на интернет-страницата на Министерството и во медиумите, Владата тврдеше дека апликантките не ги исцрпиле домашните правни лекови, бидејќи не покренале постапка пред управните судови против одлуката на Агенцијата од 8 јуни 2009 година (види параграф 13 погоре).

47. Апликантките тврдеа дека Законот за заштита на правата на пациентите предвидува земање крв само во случај на медицинска неопходност. Во врска со тоа, тие останаа на ставот дека земањето крв било резултат на бројни самоволни дејствија на полициските и судските органи. Наредбата за земање крв насочен кон сексуални работнички не е неопходен во едно демократско општество. Немало конкретни докази за пренесување на други лица, ниту, пак, апликантките имале намера да го пренесат вирусот хепатитис Ц. Тие редовно користеле кондоми кога давале сексуални услуги.

48. Според мислењето на апликантките, тужбата за оштета пред граѓанските судови била ефективен правен лек за жалбените наводи по овој основ.

2. Оценка на Судот

(а) Земање крв од апликантките

49. Судот повторува дека почитувањето на приватниот живот, како што е заштитено со членот 8, вклучува почитување на физичкиот интегритет на една личност и земањето крв претставува медицинска интервенција која, дури и ако е од помала важност, последователно мора да се смета за мешање во правото на приватност (види *Schmidt v. Germany* (одлука), бр. 32352/02, 5 јануари 2006 г., и *Caruana v. Malta* (одлука), бр. 41079/16, §26, 15 мај 2018 г.). Со таквото мешање ќе биде повреден членот 8 од Конвенцијата, освен ако не може да се оправда според неговиот став 2 (види *Caruana*, наведен погоре, §26).

50. Што се однесува до барањето за законитост, Судот забележува дека мешањето што го покренало предметниот жалбен навод е засновано на членот 205 од Кривичниот законик и релевантните одредби од Законот за кривична постапка (види параграфи 22 и 23 погоре). Тој, исто така, го зема предвид членот 273 од Законот за кривична постапка кој предвидува различни гаранции против арбитрерно или неправилно земање и употреба на крв (види параграф 24 погоре). Не е наведено дека тие одредби не биле прецизни или предвидливи; затоа, нема причина Судот дополнително да навлегува во материјата.

51. Судот понатаму смета дека мешањето имало „леgitимна цел“ – имено заштита на јавното здравје со, меѓу другото, „спречување криминал“, концепт кој опфаќа обезбедување докази со цел откривање, како и гонење на криминалот (види *Van der Heijden v. the Netherlands* [GC], бр. 42857/05, §54, 3 април 2012 г.). Според тоа, единствениот важен елемент е пропорционалноста на мерката. Во врска со тоа, Судот забележува дека заштитата на личните податоци, не само на медицинските податоци, е од фундаментално значење за уживањето на лицето на неговото или нејзиното право на почитување на приватниот и семејниот живот како што е загарантирано со членот 8 од Конвенцијата (види *Z v. Finland*, 25 февруари 1997 г., § 95, Извештаи за пресуди и одлуки 1997-I; види и, *mutatis mutandis*, *Armonienė v. Lithuania*, бр. 36919/02, § 40, 25 ноември 2008 г., и *Biriuk v. Lithuania*, бр. 23373/03, § 39, 25 ноември 2008 г.).

52. Во конкретниот случај, апликантките биле лишени од слобода поради основано сомнение за прекршок кој се состои од ширење на сексуално преносливи болести. Земањето крв од нив било наредено од истражен судија во контекст на истрагата во врска со делото за кое станува збор (види параграф 6 погоре). Што се однесува до ефектите

на оспорената мерка врз здравјето на апликантките, Судот повторува дека земањето крв, кога, воопшто, е извршено *lege artis* од лекар, е со многу кратко време, предизвикува само полесни телесни повреди и не може да се каже дека предизвикува интензивно физичко или ментално страдање (види *Schmidt*, наведен погоре). Во врска со ова, Судот забележува дека примероците биле земени од лекар од клиниката во Скопје (види параграфи 8-10 погоре). Апликантките не тврделе, ниту пред домашните судови, ниту пред Судот, дека земањето крв вклучувало прекумерна употреба на сила или дека тоа било штетно за нивното здравје. Понатаму, како што произлегува од изјавите на апликантките дадени пред истражен судија, дел од апликантките се согласиле и биле информирани за целта на испитувањето (види параграфи 8 и 10 погоре). Дури и ако втората и четвртата апликантка не биле директно информирани за целта на испитувањето (види параграфи 9 и 15 погоре), разумно е да се претпостави дека во дадениот контекст овие две апликантки исто така биле свесни за ситуацијата. Во секој случај, со Конвенцијата, во принцип, не се забранува прибегнување кон присилна медицинска интервенција која ќе помогне во истрагата за прекршок што подлежи на одредени услови (види *Jalloh v. Germany* [GC], бр. 54810/00, § 76, ЕСЧП 2006-IX; *Salikhov v. Russia*, бр. 23880/05, § 75, 3 мај 2012 г.; и *R.S. v. Hungary*, бр. 65290/14, § 57, 2 јули 2019 г.). И на крај, на Судот не му беше дадено на знаење дека личните податоци на апликантките биле задржани или зачувани откако со нив биле исполнети целите за кои биле земени.

53. Земајќи ги предвид сите овие размислувања, Судот не може да утврди дека примената на спорната мерка е во спротивност со барањата од членот 8 од Конвенцијата.

54. Следува дека, овој жалбен навод мора да биде отфрлен како очигледно неоснован, во согласност со членот 35 §§ 3 и 4 од Конвенцијата.

(б) Објавување на фотографиите на апликантките на интернет-страницата на Министерството и во одредени медиуми

55. Општите принципи релевантни за приговорите на Владата по овој основ се наведени во параграф 29 погоре. Понатаму, кога се користел правен лек, не е потребно користење на друг правен лек кој во суштина има иста цел (види *Jasinskis v. Latvia*, бр. 45744/08, § 50, 21 декември 2010 г.).

56. Се чини постои согласност дека постапката предложена од Владата – жалба до управните судови против одлуката од 8 јуни 2009 година – би можела, во принцип и доколку се искористи успешно, да доведе до постапка за обесштетување и доделување паричен надоместок во однос на наводните прекршувања по овој основ, правен лек кој апликантките го повеле во граѓанската постапка (види параграф 14 погоре). Ниту еден од аргументите изнесени од Владата не укажува

на тоа дека ваквите управни постапки би додале нешто кон можностите што ги нуди граѓанската постапка. Нивното барање било испитувано од судови на две нивоа на јурисдикција, кои ги утврдиле фактите и ги оцениле доказите, го прогласиле за допуштено и ја разгледале основаноста на барањето на апликантките (види параграфи 17 и 19 погоре). На крај, Апелациониот суд не донел одлука во нивна корист. Затоа, не може да има сомнеж дека сите апликантки ги навеле своите аргументи пред граѓанските судови во тужената држава, повикувајќи се на членот 8 од Конвенцијата. Немало причина апликантките да бараат управен правен лек покрај граѓанскиот правен лек, чија ефективност не била оспорена од странките. Оттука произлегува дека овој приговор мора да се отфрли.

Б. Основаност

1. Поднесоци на странките

57. Апликантките останаа на тоа дека Министерството ги информирало медиумите за нивното апсење и земањето крв на клиниката, што резултирало со фотографирање и последователно објавување на нивните фотографии во медиумите. Тие, дополнително, тврдеа дека Апелациониот суд не ги заштитил од незаконското објавување на нивните фотографии на интернет-страницата на Министерството, направени додека биле задржани во полициската страница.

58. Владата посочи дека новинарите биле на влезот на клиниката, но дека нема индикации дека полициските власти ги информирале за земањето крв на апликантките. Таа тврдеше дека фотографиите биле заматени и не биле придружени со личните податоци на апликантките и дека потоа биле отстранети од интернет-страницата на Министерството.

2. Оценка на Судот

(а) Општи принципи

59. Општите принципи во поглед на заштитата на фотографија на лице се утврдени во *Von Hannover v. Germany* (бр.2) ([GC], бр. 40660/08 и 60641/08, §§ 95-96, ЕСЧП 2012) и во *P.N. v. Germany* (бр. 74440/17, § 56, 11 јуни 2020 г.). Што се однесува до заштитата на приватниот живот на апликантот, границите помеѓу позитивните и негативните обврски на државата според Конвенцијата не овозможуваат прецизно дефинирање, сепак важечките начела се слични. Во двата контекста, особено мора да се има предвид правичната рамнотежа што треба да се постигне меѓу конкурентните интереси на поединецот и на заедницата како целина, во секој случај предмет на маргината на уважување која ја има државата (види *Bărbulescu v. Romania* [GC], бр. 61496/08, § 112, 5

септември 2017 г., и *Liebscher v. Austria*, бр. 5434/17, § 62, 6 април 2021 г.).

(б) Примена на горенаведените принципи во конкретниот случај

60. Судот на самиот почеток забележува дека наводите на апликантките по овој основ содржеле два главни дела. Прво, тие тврдеа дека полициските власти ги информирале медиумите за нивната посета на клиниката, која резултирала со фотографирање и објавување на фотографиите на апликантките во одредени медиуми. Второ, тие тврдеа дека Министерството ги објавило нивните фотографии, направени додека биле задржани во полициската станица, на неговата интернет-страница - факт што Апелациониот суд не го зел предвид. Затоа, Судот ќе ги испита овие два аспекта на жалбениот навод.

(i) Наводна одговорност на полициските власти за информирање на медиумите за локацијата на апликантките

61. Судот забележува дека жалбениот навод по овој основ е ограничен на тврдењето дека полициските власти имале директна одговорност за информирање на медиумите за локацијата на апликантките во релевантното време, а особено за објавувањето на нивните фотографии во медиумите. Судот забележува дека апликантките биле фотографирани од новинари додека биле пренесувани на клиниката, а подоцна тие фотографии биле објавени од одредени медиуми, заедно со написи во врска со тој инцидент (види параграф 13 погоре). Тој прифаќа дека објавувањето на фотографиите на апликантките од страна на медиумите спаѓа во опсегот на нивниот приватен живот (види *Lazariu v. Romania*, бр. 31973/03, § 178, 13 ноември 2014 г.). Меѓутоа, во конкретниот случај, не е јасно утврдено дека полициските власти биле директно одговорни за фотографирањето и последователното објавување на фотографиите на апликантките. За разлика од *Sciaccia v. Italy* (бр. 50774/99, § 26, ЕСЧП 2005-I), во конкретниот случај нема докази дека фотографиите на апликантките биле направени од државните органи и биле дистрибуирани до печатот. Понатаму, фотографиите се направени на влезот во просториите на клиниката во Скопје (види параграф 19 *in fine* погоре). Според тоа, за разлика од случајот *Toma v. Romania* (бр. 42716/02, § 91, 24 февруари 2009 г.), каде што фотографиите се направени внатре во седиштето на полицијата, во конкретниот случај тие се направени на јавна површина до која печатот имал неограничен пристап. Исто така, од сведочењето на втората апликантка пред домашните судови (види параграф 9 погоре) произлегува дека полицијата се обидува да ги растера новинарите собрани пред клиниката. Според праксата на Судот, распределбата на товарот на докажување и нивото на убедување неопходни за да се дојде до

одреден заклучок се суштински поврзани со специфичноста на фактите, природата на изнесените навод и засегнатото право од Конвенцијата (види *N.D. and N.T. v. Spain* [GC], бр. 8675/15 и 8697/15, § 85, 13 февруари 2020 г., и *Sabani v. Belgium*, бр. 53069/15, § 43, 8 март 2022 г.). Со оглед на горенаведеното, Судот забележува дека апликантките не изнеле *prima facie* докази дека полициските службеници ги информирале медиумите за нивното пренесување во клиниката и затоа товарот на докажување не бил префрлен на Владата. Затоа, Судот заклучува дека ништо не укажува на тоа дека каква било одговорност за фотографирањето и објавувањето на фотографиите на апликантките од медиумите може да им се припише на полициските власти.

62. Според тоа, во овој поглед, нема повреда на членот 8 од Конвенцијата.

(ii) Наводно објавување на нивните фотографии на интернет-страницата на Министерството

63. Апликантките се жалеа дека Министерството на својата интернет-страница објавило нивни фотографии, направени додека биле задржани во полициската станица, во кои нивниот идентитет не бил сокриен – факт кој Апелациониот суд не го зел предвид.

64. Судот забележува дека во својата одлука од 28 мај 2015 година, првостепениот суд утврдил дека полициските власти ги прекршиле правата на апликантките од членот 8 од Конвенцијата со тоа што ги фотографирале додека биле задржани во полициска станица и ги објавиле фотографиите на интернет-страницата на Министерството (види параграф 17 погоре). По жалбата, Апелациониот суд не се осврнал на тоа прашање и експлицитно не отстапил ниту ги отфрлил заклучоците донесени од првостепениот суд. Наместо тоа, тој ја прифатил жалбата поднесена од Министерството и забележал, со формулација изразена во прилично општи термини, дека ниту едно од правата на апликантките не било повредено. Не е дадено објаснување за тој заклучок во однос на наводите на апликантките по овој основ (види параграф 19 погоре). Што се однесува до тоа дали фотографиите навистина биле објавени со прикриен идентитет на апликантките, како што тврдеше Владата (види параграф 58 погоре), Судот нема да навлегува во ова прашање бидејќи не наоѓа докази, како што е скриншот од интернет-страницата на Министерството во релевантното време, што ги потврдува таквите наводи. Во конкретниот случај, бидејќи Апелациониот суд не го адресирал ова прашање, не е на Судот да го стори тоа.

65. Со оглед на горенаведеното, Судот утврди дека Апелациониот суд ја одбил жалбата на апликантките во однос на наводните дејствија од страна на Министерството – имено, фотографирањето и објавувањето на фотографиите на апликантките на кои нивниот

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

идентитет не бил сокриен – без доволно образложение. Според тоа, Судот заклучува дека националните судови не ја исполниле својата обврска да го заштитат правото на апликантките на почитување на нивниот приватен живот од повредата на тоа право со објавување на нивните фотографии на интернет-страницата на Министерството.

66. Според тоа, постои повреда на членот 8 од Конвенцијата според овој Суд.

III. ДРУГИ НАВОДНИ ПОВРЕДИ НА КОНВЕНЦИЈАТА

67. На крај, апликантките се жалеа и согласно членот 6 став 1 од Конвенцијата поради недостаток на образложение во пресудата на Апелациониот суд во однос на членот 3 од Конвенцијата и објавувањето на нивните фотографии на интернет-страницата на Министерството. Во однос на второто, тие се жалеа дека одредени докази (особено извештаите на Агенцијата за заштита на личните податоци и Одделот за контрола и професионални стандарди на Министерството) не им биле доставени.

68. Имајќи ги предвид фактите на случајот, поднесоците на странките и нивните горенаведени заклучоци (види параграфи 38 и 66 погоре), Судот смета дека ги разгледал главните правни прашања покренати во оваа апликација. И според тоа, смета дека нема потреба да се донесе посебна одлука за преостанатиот жалбен навод на апликантките (види *Centre for Legal Resources on behalf of Valentin Câmpăanu v. Romania* [GC], бр. 47848/08, § 156, ЕСЧП 2014).

IV. ПРИМЕНА НА ЧЛЕНОТ 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

69. Во членот 41 од Конвенцијата е утврдено:

„Ако Судот оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на нејзините протоколи, и ако внатрешното право на заинтересираната Висока страна договорничка овозможува само делумно отстранување на последиците на таа повреда, Судот ѝ дава на оштетената страна, доколку е потребно, правично обесштетување.“

A. Штета

70. Апликантките, заедно, побараа 55.000 евра за нематеријална штета. Тие, исто така, заедно побараа 9.500 евра за материјална штета во однос на трошоците и расходите направени пред домашните судови. Последното побарување ќе се разгледува под насловот на трошоци (види параграф 73 подолу).

71. Владата го оспори тоа побарување како прекумерно. Таа, дополнително, тврдеше дека не постои причинско-последична врска помеѓу бараната оштета и наводните повреди. На крајот, таа тврдеше

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

дека констатацијата за повреда на Конвенцијата би претставувала доволно правична надомест.

72. Судот, имајќи ги предвид сите околности што водат до горенаведените заклучоци (види параграфи 38 и 66 погоре), на секоја од апликантките им досудува по 3.300 евра во однос на нематеријална штета поради повредите утврдени според членовите 3 и 8 од Конвенцијата, плус секој данок што може да се наплати на нив.

Б. Трошоци

73. Апликантките, заедно, побараа 9.500 евра за трошоци направени пред домашните судови.

74. Владата го оспори тоа побарување како прекумерно.

75. Според праксата на Судот, апликантот има право на надоместок на трошоците само доколку се покаже дека тие биле навистина и нужно направени и се разумни во однос на квантумот (*види Strezovski and Others v. North Macedonia*, бр. 14460/16 и 7 други, § 100, 27 февруари 2020 г.). Во конкретниот случај, имајќи ги предвид документите со кои располага, како и горенаведените критериуми, и имајќи предвид дека паричната помош колку што е докажано дека им била дадена на апликантките преку невладина организација во тужената држава, Судот не најде основа да досуди надомест во однос на трошоците во домашната постапка; затоа го отфрла ова барање.

В. Затезна камата

76. Судот смета дека е соодветно затезната каматна стапка да се заснова на најниската стапка на позајмени средства на Европската централна банка, на која треба да се додадат три процентни поени.

ОД ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО,

1. *Ги прогласува* жалбените наводи во врска со членот 3 и членот 8 од Конвенцијата, во врска со објавувањето на фотографиите на апликантките на интернет-страницата на Министерството и во одредени медиуми, за допуштени, а остатокот од апликацијата за недопуштена;
2. *Одлучува* дека има повреда на членот 3 од Конвенцијата во врска со недостатокот на пристап до храна, вода и тоалет;
3. *Одлучува* дека нема повреда на членот 3 од Конвенцијата во врска со соодветен медицински третман во однос на втората, третата и четвртата апликантка;

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

4. *Одлучува* дека има повреда на членот 8 од Конвенцијата како резултат на објавувањето на фотографиите на апликантките од страна на Министерството;
5. *Одлучува* дека нема повреда на членот 8 од Конвенцијата како резултат на објавувањето на фотографиите на апликантките од страна на одредени медиуми;
6. *Одлучува* дека нема потреба да се истражуваат останатите жалбени наводи, во согласност со членот 6 од Конвенцијата.
7. *Одлучува*
 - (а) дека тужената држава треба на апликантките, во рок од три месеци од датумот на кој пресудата ќе стане правосилна во согласност со членот 44 § 2 од Конвенцијата, да им го исплати следниот износ кој треба да биде конвертиран во националната валута на тужената држава според курс кој важи на датумот на исплата.
 - (i) 3.300 евра (три илјади и триста евра) на секоја од апликантките, плус кој било данок што може да се наплати на тој износ, во однос на нематеријална штета;
 - (б) дека од истекувањето на горенаведените три месеци до исплатата на горенаведените износи ќе се плати камата по стапка еднаква на најниската стапка на позајмени средства на Европската централна банка за време на периодот на доцнење, плус три процентни поени;
8. Едногласно, го *одбива* остатокот од барањето на апликантките за надомест.

Изготвена на англиски јазик и објавена во писмена форма на 18 јули 2023 година, во согласност со правилото 77 §§ 2 и 3 од Деловникот на Судот.

Hasan Bakirci
Секретар

Arnfinn Bårdsen
Претседател

Д.Х. И ДРУГИ против СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ПРЕСУДА

ПРИЛОГ

Листа на апликантки:

Бр.	Име на апликантка	Година на раѓање	Националност	Место на живеење
1.	Д.Х.	1986	Македонка/граѓанин на Република Северна Македонија	Скопје
2.	С.А.	1982		
3.	И.Ј.	1955		
4.	К.Н.	1980		